

Beni Musa

– rasay · 14 Temmuz 2013

Türk-İslam âlimleri serisi – 71

BENİ MÛSÂ

Hicri II. Asırda yaşamış ve ölmüştür
Geometri ve astronomi âlimi

Genç iken eşkıyalık yaptığı söylenir,
Dağlarda gezip halkı canından bezdirir.
Bu eşkıyaya da Mûsâ bin Şakir denir,
Horasan'da bir dost edinir Beni Mûsâ.

Me'mûn'la, halife olmadan önce tanışmış,
Aralarında koyu bir arkadaşlık başlamış,
Halife olunca da Bağdat'a çağırılmış,
Üç oğluyla Bağdat'a gider Beni Mûsâ.

Bağdat'ta ilim adına hareket eder,
İslâm aşkı gönlünün derinine iner,
Eşkıyalıktan zerre kadar kalmaz eser,
Astronomide ustalaşır Beni Mûsâ.

Meşhur filozof Kindi'ye, Mûsâ kinleşir,
Onun kütüphanesini de sahiplenir,
Kindi ve Mûsâ bir formülle iş bitirir,
Kindi ile güzel dost oluverir Beni Mûsâ.

Dünyanın enlemine boylamını ölçmüş,
Sincar ovasında da bunu tespit etmiş,
Kûfe civarına da ayrı ekip gitmiş,
Ölçümleri tam tutturmuştur Beni Mûsâ.

Mûsâ'nın ölümü halifeyi çok üzmüş,
Halife Me'mun ailesine sahip çıkmış,

Çocuklar astronomi eğitimi almış,
El-Müneccim unvanı alır Beni Mûsâ.

O ve oğulları müspet ilim yolunda,
İslâm âleminde üç kardeşte dorukta,
Görev almış orijinal eser yazımında,
Nesil boyu ilim emrinde Beni Mûsâ.

Ebû Ca'fer geometri, astronomi de,
Ahmed bin Mûsâ, mühendis ve de hiyelde,
En küçük Hasan'ın ise geometri de,
Oğulların ilme yön verir Beni Mûsâ.

Pek çok eser bugüne kadar gelememiş,
"Kitâbü'l-Hiyel" Vatikan da sergilenmiş,
Topkapı'da üç yazma eseri var denmiş,
Eserler batının elindedir Beni Mûsâ.

"Kitâbü eşkâli'l- Basıta Ve'l-Küriyye"
Bilinir ki kürelerin ölçümü diye.
O eseri de çevrilmiştir Latinceye,
Açı ölçülerini bildirir Beni Mûsâ.

"Kitâ'b Fi'l-Karastûn" ölçüm teorisidir,
"Kitâbü'l Mahrûtât" koni kesitleridir.
Bazı kaynakta eser, "Konika" geçmiştir,
Dünya ilmine de yön verir Beni Mûsâ.

Allah malı (dünyayı) isteyene verir,
İlmi isteyene de iki cihan verir.
Eşkiyaya bile güzel dönüş vermiştir,
İlim iki cihan sultanı eder yığidim.

Dağlardan indirip ilmin zirvesine vermiş,
Güzel yiğitlere ilmi hediye etmiş,
Onlar yazmış, bizde iken eserler gitmiş,
Emanete sahip olamadık yığidim.

Dövünmek hakkımız mı diye düşünmeli,

Korumadığın tarih bizimdir bilmeli,
Üç beş yazı deyip de geçip gitmemeli,
Derininde de sırlar gizlidir yığidim.

Hiyel: Mekanik.

Şair, Araştırmacı, Yazar: Abdullah Yaşar Erdoğan

NOT: Kur'ân'daki bütün emir ve yasaklara itaatte büyük hassasiyet gösteren Müslümanlar, ilme teşvik eden, hatta ilmi emreden âyetlere itaatte de aynı titizliği göstermişlerdir. İtaatteki bu hassasiyet onların Fizik, Kimya, Tıp, Astronomi ve Jeoloji üzerindeki araştırmalarını başlatan ve devam ettiren en büyük muharriktir. Bu sayede İslâm dünyasında dev isimler yetişmiştir.